

NL

NL

NL

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 3.8.2009
COM(2009) 412 definitief

2009/0115 (CNS)

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

**inzake de sluiting van de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de
Federale Republiek Brazilië inzake bepaalde aspecten van luchtdiensten**

TOELICHTING

1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

- **Motivering en doel van het voorstel**

Ingevolge de arresten van het Hof van Justitie in de zogenoemde "Open Skies"-zaken heeft de Raad de Commissie op 5 juni 2003 een mandaat verleend om met derde landen te onderhandelen over de vervanging van sommige bepalingen in bestaande overeenkomsten door een communautaire overeenkomst¹ (het "horizontale mandaat"). Deze overeenkomsten hebben tot doel alle communautaire luchtvaartmaatschappijen niet-discriminerende toegang te verlenen tot luchtroutes tussen de Gemeenschap en derde landen en bilaterale overeenkomsten voor luchtdiensten tussen lidstaten en derde landen in overeenstemming te brengen met de Gemeenschapswetgeving.

- **Algemene context**

De internationale luchtvaartbetrekkingen tussen lidstaten en derde landen worden traditiegetrouw vastgelegd in bilaterale overeenkomsten met betrekking tot luchtdiensten, in bijlagen bij deze overeenkomsten en in aanverwante bilaterale of multilaterale regelingen.

Lidstaten overtreden de Gemeenschapswetgeving wanneer zij traditionele bepalingen betreffende de aanwijzing van luchtvaartmaatschappijen opnemen in hun bilaterale overeenkomsten inzake luchtdiensten. Dergelijke bepalingen verlenen een derde land het recht de machtigingen en vergunningen van een luchtvaartmaatschappij te weigeren, in te trekken of op te schorten als deze luchtvaartmaatschappij door een lidstaat is aangewezen maar niet substantieel in handen is van en gecontroleerd wordt door deze lidstaat of onderdanen ervan. Dit wordt beschouwd als discriminatie van communautaire luchtvaartmaatschappijen die op het grondgebied van een lidstaat zijn gevestigd maar die in handen zijn van en gecontroleerd worden door onderdanen van andere lidstaten. Dit is in strijd met artikel 43 van het Verdrag, dat onderdanen van een lidstaat die hun recht op vrijheid van vestiging uitoefenen, garandeert dat ze in de ontvangende lidstaat dezelfde behandeling krijgen als de onderdanen van die lidstaat.

Ook andere aspecten, zoals de belasting op vliegtuigbrandstof, moeten in overeenstemming met het Gemeenschapsrecht worden gebracht door bestaande bepalingen in bilaterale luchtdienstovereenkomsten tussen lidstaten en derde landen te wijzigen of aan te vullen.

- **Bestaande bepalingen op het door het voorstel bestreken gebied**

De bepalingen van de overeenkomst vervangen de bestaande bepalingen in veertien bilaterale overeenkomsten voor luchtdiensten tussen lidstaten en de Federale Republiek Brazilië, of zijn een aanvulling daarop.

---

¹ Besluit 11323/03 van de Raad van 5 juni 2003 (niet publiek toegankelijk).

- **Samenhang met andere beleidsgebieden en doelstellingen van de Unie**

Aangezien de Overeenkomst de bestaande bilaterale overeenkomsten voor luchtdiensten in overeenstemming brengt met de Gemeenschapswetgeving, dient zij ook een fundamentele doelstelling van het externe luchtvaartbeleid van de Gemeenschap.

2. **RAADPLEGING VAN BELANGHEBBENDE PARTIJEN EN EFFECTBEOORDELING**

- **Raadpleging van belanghebbende partijen**

Wijze van raadpleging, belangrijkste geraadpleegde sectoren en algemeen profiel van de respondenten

Zowel de lidstaten als het bedrijfsleven zijn geraadpleegd tijdens de volledige duur van de onderhandelingen.

Samenvatting van de reacties en hoe daarmee rekening is gehouden

Er is rekening gehouden met de opmerkingen van de lidstaten en het bedrijfsleven.

3. **JURIDISCHE ELEMENTEN VAN HET VOORSTEL**

- **Samenvatting van de voorgestelde maatregel**

Overeenkomstig de mechanismen en richtsnoeren in de bijlage bij het "horizontale mandaat", heeft de Commissie met Brazilië onderhandeld over een overeenkomst ter vervanging van sommige bepalingen in de bestaande bilaterale overeenkomsten voor luchtdiensten tussen lidstaten en de Federale Republiek Brazilië. Artikel 2 van deze Overeenkomst vervangt de traditionele aanwijzingsbepalingen door een communautaire aanwijzingsbepaling, waardoor alle communautaire luchtvaartmaatschappijen gebruik kunnen maken van het vestigingsrecht. De artikelen 4 en 5 van de Overeenkomst hebben betrekking op twee types bepalingen over kwesties die onder de bevoegdheid van de Gemeenschap vallen. Artikel 4 heeft betrekking op de belasting op vliegtuigbrandstof, een kwestie die geharmoniseerd is bij Richtlijn 2003/96/EG van de Raad tot herstructurering van de communautaire regeling voor de belasting van energieproducten en elektriciteit, en met name artikel 14, lid 2. Bij artikel 5 worden mogelijke strijdigheden met de EG-mededingingsregels opgeheven.

- **Rechtsgrondslag**

Artikel 80, lid 2, en artikel 300, lid 2, van het EG-Verdrag.

- **Subsidiariteitsbeginsel**

Het voorstel is volledig gebaseerd op het door de Raad verleende "horizontale mandaat", rekening houdend met de onder de Gemeenschapswetgeving en bilaterale overeenkomsten voor luchtdiensten vallende kwesties.

- **Evenredigheidsbeginsel**

Bij de Overeenkomst worden bepalingen in bilaterale overeenkomsten voor luchtdiensten slechts in zoverre gewijzigd of aangevuld als nodig is om deze in overeenstemming te brengen met de Gemeenschapswetgeving.

- **Keuze van instrumenten**

De Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Federale Republiek Brazilië is het meest efficiënte instrument om alle bestaande bilaterale overeenkomsten voor luchtdiensten tussen lidstaten en de Federale Republiek Brazilië in overeenstemming te brengen met het Gemeenschapsrecht.

4. GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING

Het voorstel heeft geen gevolgen voor de begroting van de Gemeenschap.

5. AANVULLENDE INFORMATIE

- **Vereenvoudiging**

Het voorstel voorziet in vereenvoudiging van wetgeving.

De desbetreffende bepalingen van bilaterale overeenkomsten voor luchtdiensten tussen lidstaten en de Federale Republiek Brazilië worden vervangen of aangevuld door in één enkele communautaire overeenkomst ondergebrachte bepalingen.

- **Nadere uitleg van het voorstel**

Overeenkomstig de standaardprocedure voor de ondertekening en sluiting van internationale overeenkomsten wordt de Raad verzocht de besluiten inzake de ondertekening en inzake de sluiting van de overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Federale Republiek Brazilië inzake bepaalde aspecten van luchtdiensten goed te keuren en de personen aan te wijzen die bevoegd zijn om de Overeenkomst namens de Gemeenschap te ondertekenen.

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

inzake de sluiting van de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Federale Republiek Brazilië inzake bepaalde aspecten van luchtdiensten

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 80, lid 2, in samenhang met artikel 300, lid 2, eerste alinea, eerste zin, alsmede artikel 300, lid 3, eerste alinea,

Gezien het voorstel van de Commissie²,

Gezien het advies van het Europees Parlement³,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) De Raad heeft de Commissie op 5 juni 2003 gemachtigd met derde landen onderhandelingen te beginnen over de vervanging van sommige bepalingen in bestaande bilaterale overeenkomsten door een communautaire overeenkomst.
- (2) Overeenkomstig de mechanismen en richtsnoeren in de bijlage bij het besluit van de Raad waarbij de Commissie werd gemachtigd om met derde landen onderhandelingen te beginnen over de vervanging van sommige bepalingen in bestaande bilaterale overeenkomsten door een communautaire overeenkomst, heeft de Commissie namens de Gemeenschap met de Federale Republiek Brazilië onderhandeld over een Overeenkomst inzake bepaalde aspecten van luchtdiensten.
- (3) De Overeenkomst is namens de Gemeenschap ondertekend op [...] onder voorbehoud van mogelijke sluiting ervan op een latere datum, overeenkomstig Besluit .../.../EG van de Raad van [...]⁴.
- (4) Deze Overeenkomst dient te worden goedgekeurd,

---

² PB C [...] van [...], blz. [...].

³ PB C [...] van [...], blz. [...].

⁴ PB C [...] van [...], blz. [...].

BESLUIT:

Artikel 1

1. De Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Federale Republiek Brazilië inzake bepaalde aspecten van luchtdiensten wordt namens de Gemeenschap goedgekeurd.
2. De tekst van de Overeenkomst is als bijlage bij dit besluit gevoegd.

Artikel 2

De voorzitter van de Raad wordt gemachtigd om de persoon aan te wijzen die bevoegd is om de in artikel 8, lid 1, van de Overeenkomst bedoelde kennisgeving te verrichten.

Gedaan te Brussel,

*Voor de Raad
De Voorzitter*

BIJLAGE

OVEREENKOMST

tussen de Europese Gemeenschap en de Federale Republiek Brazilië

inzake bepaalde aspecten van luchtdiensten

DE EUROPESE GEMEENSCHAP

enerzijds, en

DE FEDERALE REPUBLIEK BRAZILIË

anderzijds,

(hierna "de partijen" genoemd)

VASTSTELLEND dat verscheidene lidstaten van de Europese Gemeenschap met de Federale Republiek Brazilië bilaterale overeenkomsten voor luchtdiensten hebben gesloten die bepalingen bevatten welke in strijd zijn met de communautaire wetgeving.

VASTSTELLEND dat de Europese Gemeenschap exclusief bevoegd is voor diverse aspecten die mogelijk zijn opgenomen in bilaterale overeenkomsten voor luchtdiensten tussen lidstaten van de Europese Gemeenschap en derde landen.

VASTSTELLEND dat in een lidstaat gevestigde communautaire luchtvaartmaatschappijen overeenkomstig de wetgeving van de Europese Gemeenschap het recht hebben op niet-discriminerende toegang tot luchtroutes tussen de lidstaten van de Europese Gemeenschap en derde landen.

GELET OP de overeenkomsten tussen de Europese Gemeenschap en bepaalde derde landen waarin onderdanen van deze derde landen de mogelijkheid wordt geboden eigendom te verwerven in luchtvervoerders die een vergunning hebben gekregen overeenkomstig de wetgeving van de Europese Gemeenschap.

ERKENNENDE dat sommige bepalingen van de tussen lidstaten van de Europese Gemeenschap en de Federale Republiek Brazilië gesloten bilaterale overeenkomsten met betrekking tot luchtdiensten die in strijd zijn met het Europees Gemeenschapsrecht met deze wetgeving in overeenstemming moeten worden gebracht om een degelijke rechtsgrond voor luchtdiensten tussen de Europese Gemeenschap en de Federale Republiek Brazilië tot stand te brengen en om de continuïteit van dergelijke luchtdiensten te garanderen.

VASTSTELLEND dat luchtvaartmaatschappijen volgens de wetgeving van de Europese Gemeenschap in principe geen overeenkomsten mogen sluiten die de handel tussen de lidstaten van de Europese Gemeenschap kunnen beïnvloeden en die tot doel of als gevolg hebben dat de mededinging wordt verhinderd, beperkt of verstoord.

ERKENNENDE dat sommige bepalingen van de tussen lidstaten van de Europese Gemeenschap en de Federale Republiek Brazilië gesloten bilaterale overeenkomsten voor luchtdiensten die i) luchtvaartmaatschappijen verplichten of aanzetten tot overeenkomsten tussen ondernemingen, besluiten van ondernemersverenigingen en onderling afgestemde

feitelijke gedragingen die ertoe strekken of tot gevolg hebben dat de mededinging op de relevante routes wordt verhinderd, beperkt of vervalst; of ii) de gevolgen van dergelijke overeenkomsten, besluiten of onderling afgestemde feitelijke gedragingen versterken; of iii) de verantwoordelijkheid voor het nemen van maatregelen die de mededinging tussen luchtvaartmaatschappijen op de relevante routes verhinderen, beperken of verstoren, toevertrouwen aan luchtvaartmaatschappijen of andere particuliere economische operatoren, de doeltreffendheid in het gedrang brengen van de op ondernemingen toepasselijke mededingingsregels.

VASTSTELLENDE dat de Europese Gemeenschap er in het kader van deze overeenkomst niet naar streeft het totale volume aan luchtverkeer tussen de Europese Gemeenschap en de Federale Republiek Brazilië te wijzigen, noch om het evenwicht tussen communautaire luchtvervoerders en luchtvervoerders uit de Federale Republiek Brazilië te wijzigen, noch om te onderhandelen over wijzigingen in de bepalingen van bestaande bilaterale luchtdienstovereenkomsten inzake verkeersrechten,

ZIJN ALS VOLGT OVEREENGEKOMEN:

ARTIKEL 1

Algemene bepalingen

1. In deze Overeenkomst wordt onder "lidstaten" de lidstaten van de Europese Gemeenschap verstaan.
2. Wanneer in de in bijlage 1 vermelde overeenkomsten wordt verwezen naar onderdanen van de lidstaat die partij is bij de overeenkomst, wordt dit begrepen als een verwijzing naar onderdanen van de lidstaten van de Europese Gemeenschap.
3. Wanneer in de in bijlage 1 vermelde overeenkomsten wordt verwezen naar luchtvervoerders of luchtvaartmaatschappijen van de lidstaat die partij is bij de overeenkomst, wordt dit begrepen als een verwijzing naar de door die lidstaat aangewezen luchtvervoerders of luchtvaartmaatschappijen.

ARTIKEL 2

Aanwijzing door een lidstaat

1. De bepalingen van de leden 2 en 3 van dit artikel hebben voorrang op de overeenkomstige bepalingen van de in bijlage 2, onder a) en b), genoemde artikelen wat betreft de aanwijzing van luchtvervoerders door de desbetreffende lidstaat, de vergunningen en machtigingen die door de Federale Republiek Brazilië aan deze luchtvervoerder zijn toegekend en de weigering, intrekking, opschorting of beperking van de vergunningen en machtigingen van de luchtvervoerder.
2. Wanneer de Federale Republiek Brazilië een aanwijzing door een lidstaat ontvangt, verleent hij zo spoedig mogelijk de passende vergunningen en machtigingen voor zover:
  - i. de luchtvervoerder, overeenkomstig het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, op het grondgebied van de aanwijzende lidstaat

is gevestigd en beschikt over een geldige exploitatievergunning overeenkomstig het Europese Gemeenschapsrecht; en

- ii. de lidstaat die verantwoordelijk is voor de afgifte van het Air Operator's Certificate op doeltreffende wijze controleert of de luchtvervoerder de regelgeving naleeft en voor zover de bevoegde luchtvaartautoriteit duidelijk in de aanwijzing is vermeld; en
- iii. de luchtvervoerder rechtstreeks of door een meerderheidsbelang eigendom is van lidstaten en/of onderdanen van lidstaten, en/of van andere in bijlage 3 vermelde landen en/of onderdanen van die landen, en deze landen en/of onderdanen daadwerkelijk zeggenschap uitoefenen over de luchtvervoerder.

3. De Federale Republiek Brazilië mag de vergunningen of machtigingen van een door een lidstaat aangewezen luchtvervoerder weigeren, intrekken, opschorten of beperken wanneer:

- i. de luchtvervoerder, overeenkomstig het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, niet op het grondgebied van de aanwijzende lidstaat is gevestigd en niet beschikt over een geldige exploitatievergunning overeenkomstig het Europese Gemeenschapsrecht; of
- ii. de lidstaat die verantwoordelijk is voor de afgifte van het Air Operator's Certificate niet op doeltreffende wijze controleert of de luchtvervoerder de regelgeving naleeft, of wanneer de relevante luchtvaartautoriteit niet duidelijk in de aanwijzing is vermeld; of
- iii. de luchtvervoerder niet rechtstreeks of door een meerderheidsbelang eigendom is van lidstaten en/of onderdanen van lidstaten, en/of van andere in bijlage 3 vermelde landen en/of onderdanen van die landen, en deze landen en/of onderdanen niet daadwerkelijk zeggenschap uitoefenen over de luchtvervoerder; of
- iv. de luchtvervoerder reeds over een exploitatievergunning beschikt krachtens een bilaterale overeenkomst tussen de Federale Republiek Brazilië en een andere lidstaat en wanneer de Federale Republiek Brazilië aantoont dat de luchtvervoerder, door krachtens de onderhavige overeenkomst verkeersrechten uit te oefenen op een traject dat een punt in die andere lidstaat omvat, de krachtens die andere overeenkomst opgelegde beperkingen van de verkeersrechten omzeilt; of
- v. de luchtvervoerder houder is van een Air Operator's Certificate dat is afgegeven door een lidstaat en er geen bilaterale overeenkomst voor luchtdiensten bestaat tussen de Federale Republiek Brazilië en die lidstaat, en verkeersrechten naar die lidstaat zijn geweigerd aan de door de Federale Republiek Brazilië aangewezen luchtvervoerder.

Bij de uitoefening van de rechten die krachtens deze alinea aan de Federale Republiek Brazilië zijn toegekend, mag de Federale Republiek Brazilië geen onderscheid maken tussen communautaire luchtvervoerders op grond van nationaliteit.

ARTIKEL 3

Veiligheid

1. De bepalingen van lid 2 van dit artikel vormen een aanvulling op de desbetreffende bepalingen in de in bijlage 2, onder c), vermelde artikelen.
2. Wanneer een lidstaat een luchtvervoerder heeft aangewezen die onder het wettelijk toezicht van een andere lidstaat staat, zijn de rechten van de Federale Republiek Brazilië uit hoofde van de veiligheidsvoorschriften van de overeenkomst tussen de lidstaat die de luchtvervoerder heeft aangewezen en de Federale Republiek Brazilië zowel van toepassing op de vaststelling, naleving of handhaving van veiligheidsnormen door die andere lidstaat als op de exploitatievergunning van die luchtvervoerder.

ARTIKEL 4

Belasting op vliegtuigbrandstof

1. De bepalingen van lid 2 van dit artikel vormen een aanvulling op de overeenkomstige bepalingen van de in bijlage 2, onder d), vermelde artikelen.
2. Niettegenstaande eventuele andersluidende bepalingen, beletten de in bijlage 2, onder d), vermelde overeenkomsten op generlei wijze dat de lidstaten op niet-discriminerende wijze belastingen, heffingen, accijnzen, vergoedingen of kosten in rekening brengen voor de brandstof die op hun grondgebied wordt geleverd voor gebruik in een luchtvaartuig van een aangewezen luchtvervoerder van de Federale Republiek Brazilië dat een plaats op het grondgebied van die lidstaat verbindt met een andere plaats op het grondgebied van die lidstaat of op het grondgebied van een andere lidstaat.
3. Op basis van wederkerigheid en overeenkomstig de Braziliaanse wetgeving beletten de in bijlage 2, onder d), vermelde overeenkomsten op generlei wijze dat de Federale Republiek Brazilië op niet-discriminerende wijze belastingen, heffingen, accijnzen, vergoedingen of kosten in rekening brengt voor de brandstof die op zijn grondgebied wordt geleverd voor gebruik in een luchtvaartuig van een aangewezen luchtvervoerder van een lidstaat dat plaatsen op het grondgebied van Brazilië met elkaar verbindt.

ARTIKEL 5

Verenigbaarheid met de mededingingsregels

1. Onverminderd andersluidende bepalingen mag niets in de in bijlage 1 vermelde overeenkomsten (i) vereisen of aanmoedigen dat overeenkomsten tussen ondernemingen, besluiten van ondernemersverenigingen en onderling afgestemde feitelijke gedragingen tot stand komen die de mededinging verhinderen of verstoren; (ii) de gevolgen van dergelijke overeenkomsten, besluiten of onderling afgestemde

feitelijke gedragingen versterken; of (iii) de verantwoordelijkheid voor het nemen van maatregelen die de mededinging verhinderen, verstoren of beperken, toevertrouwen aan particuliere economische operatoren.

2. De bepalingen in de in bijlage 1 vermelde overeenkomsten die niet verenigbaar zijn met lid 1 van dit artikel worden niet toegepast.

ARTIKEL 6

Bijlagen bij de Overeenkomst

De bijlagen bij deze Overeenkomst maken integrerend deel uit van de Overeenkomst.

ARTIKEL 7

Herziening of wijziging

De overeenkomstsluitende partijen mogen deze Overeenkomst op elk ogenblik met wederzijdse instemming wijzigen.

ARTIKEL 8

Inwerkingtreding en voorlopige toepassing

1. Deze Overeenkomst treedt in werking wanneer de partijen elkaar schriftelijk hebben meegedeeld dat zij hun interne procedures voor de inwerkingtreding van de Overeenkomst hebben voltooid.
2. Onverminderd het bepaalde in lid 1 stemmen de partijen ermee in deze Overeenkomst voorlopig toe te passen vanaf de eerste dag van de maand volgende op de datum waarop de partijen elkaar in kennis hebben gesteld van de voltooiing van de daartoe vereiste procedures.
3. Deze Overeenkomst is van toepassing op alle in bijlage 1 vermelde overeenkomsten en regelingen, inclusief die welke op de datum van ondertekening van deze Overeenkomst nog niet in werking zijn getreden en niet voorlopig worden toegepast.

ARTIKEL 9

Beëindiging

1. Wanneer een in bijlage 1 vermelde overeenkomst wordt beëindigd, worden ook alle bepalingen van de onderhavige Overeenkomst die betrekking hebben op de desbetreffende in bijlage 1 vermelde overeenkomst tegelijkertijd beëindigd.

2. Wanneer alle in bijlage 1 vermelde overeenkomsten worden beëindigd, wordt de onderhavige Overeenkomst tegelijkertijd beëindigd.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekenden, daartoe naar behoren gemachtigd, deze Overeenkomst hebben ondertekend.

Gedaan te [...] in tweevoud, op [../../...] in de Bulgaarse, Tsjechische, Deense, Nederlandse, Engelse, Estse, Finse, Franse, Duitse, Griekse, Hongaarse, Italiaanse, Letse, Litouwse, Maltese, Poolse, Portugese, Roemeense, Slowaakse, Sloveense, Spaanse en Zweedse taal.

VOOR DE EUROPESE GEMEENSCHAP

VOOR DE FEDERALE REPUBLIEK
BRAZILIË

Lijst van de overeenkomsten waarnaar wordt verwezen in artikel 1 van deze
overeenkomst

Overeenkomsten voor luchtdiensten of andere regelingen tussen de Federale Republiek Brazilië en lidstaten van de Europese Gemeenschap, in gewijzigde of aangepaste vorm, die, op de datum van ondertekening van onderhavige Overeenkomst, zijn gesloten, ondertekend en/of geparafeerd

- Overeenkomst tussen de Bondsrepubliek Duitsland en de Federale Republiek Brazilië inzake geregelde luchtdiensten, ondertekend te Rio de Janeiro op 29 augustus 1957, hierna de "**Overeenkomst tussen Brazilië en Duitsland**" genoemd, in bijlage 2;
- Overeenkomst tussen de regering van Oostenrijk en de regering van de Federale Republiek Brazilië inzake luchtdiensten, ondertekend te Wenen op 16 juli 1993, hierna de "**Overeenkomst tussen Brazilië en Oostenrijk**" genoemd, in bijlage 2;
- Luchtvervoersovereenkomst tussen de regering van het Koninkrijk België en de regering van de Federale Republiek Brazilië, ondertekend te Brasilia op 18 november 1999, hierna de "**Overeenkomst tussen Brazilië en België**" genoemd, in bijlage 2;
- Luchtvervoersovereenkomst tussen de regering van het Koninkrijk Denemarken en de regering van de Federale Republiek Brazilië, ondertekend te Rio de Janeiro op 18 maart 1969, hierna de "**Overeenkomst tussen Brazilië en Denemarken**" genoemd, in bijlage 2;
- Overeenkomst tussen de Spaanse regering en de regering van de Verenigde Staten van Brazilië inzake geregeld luchtvervoer, ondertekend te Rio de Janeiro op 28 november 1949, zoals gewijzigd, hierna de "**Overeenkomst tussen Brazilië en Spanje**" genoemd, in bijlage 2;
- Overeenkomst tussen het Koninkrijk Spanje en de Federale Republiek Brazilië, geparafeerd als bijlage 2 bij het overeengekomen verslag dat op 13 juli 2007 te Rio de Janeiro is ondertekend, hierna de "**Gewijzigde Ontwerpovereenkomst tussen Brazilië en Spanje**" genoemd, in bijlage 2;
- Luchtvervoersovereenkomst tussen de Franse Republiek en de Federale Republiek Brazilië, ondertekend te Parijs op 29 oktober 1965, hierna de "**Overeenkomst tussen Brazilië en Frankrijk**" genoemd, in bijlage 2;
- Overeenkomst tussen de regering van de Helleense Republiek en de regering van de Federale Republiek Brazilië inzake luchtdiensten, geparafeerd als aanhangsel B bij de intentieverklaring die op 18 maart 1997 te Athene is ondertekend, hierna de "**Overeenkomst tussen Brazilië en Griekenland**" genoemd, in bijlage 2;
- Overeenkomst tussen de regering van de Republiek Hongarije en de regering van de Federale Republiek Brazilië inzake luchtdiensten, ondertekend te Brasilia op 3

april 1997, hierna de "**Overeenkomst tussen Brazilië en Hongarije**" genoemd, in bijlage 2;

- Overeenkomst tussen Italië en de Verenigde Staten van Brazilië inzake geregelde luchtdiensten, ondertekend te Rome op 23 januari 1951, hierna de "**Overeenkomst tussen Brazilië en Italië**" genoemd, in bijlage 2;
- Overeenkomst tussen de regering van de Italiaanse Republiek en de regering van de Federale Republiek Brazilië inzake luchtdiensten, geparafeerd als aanhangsel 2 bij het verslag van de besprekingen dat op 1 juli 2007 te Rome is ondertekend, hierna de "**Herziene Ontwerpovereenkomst tussen Brazilië en Italië**" genoemd, in bijlage 2;
- Ontwerpovereenkomst tussen de regering van het Groothertogdom Luxemburg en de regering van de Federale Republiek Brazilië inzake luchtdiensten, geparafeerd als bijlage 2 bij de intentieverklaring die op 28 augustus 2008 te Luxemburg is ondertekend, hierna de "**Overeenkomst tussen Brazilië en Luxemburg**" genoemd, in bijlage 2;
- Luchtvervoersovereenkomst tussen de regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de regering van de Federale Republiek Brazilië, ondertekend te Brasilia op 6 juli 1997, hierna de "**Overeenkomst tussen Brazilië en Nederland**" genoemd, in bijlage 2;
- Overeenkomst tussen de regering van de Republiek Polen en de regering van de Federale Republiek Brazilië inzake luchtdiensten, ondertekend te Rio de Janeiro op 13 maart 2000, hierna de "**Overeenkomst tussen Brazilië en Polen**" genoemd, in bijlage 2;
- Luchtvervoersovereenkomst tussen de regering van Portugal en de regering van de Federale Republiek Brazilië, ondertekend te Lissabon op 11 september 2002, hierna de "**Overeenkomst tussen Brazilië en Portugal**" genoemd, in bijlage 2;
- Luchtvervoersovereenkomst tussen de regering van het Koninkrijk Zweden en de regering van de Federale Republiek Brazilië, ondertekend te Rio de Janeiro op 18 maart 1969, hierna de "**Overeenkomst tussen Brazilië en Zweden**" genoemd, in bijlage 2.

Lijst van de artikelen van de in bijlage 1 vermelde overeenkomsten waarnaar wordt verwezen in de artikelen 2 tot en met 6 van de onderhavige overeenkomst

a) Aanwijzing door een lidstaat:

- Artikel 3 van de Overeenkomst tussen Brazilië en Oostenrijk;
- Artikelen 3 en 4 van de Overeenkomst tussen Brazilië en België;
- Artikel 3 van de Overeenkomst tussen Brazilië en Denemarken;
- Artikel 2 van de Overeenkomst tussen Brazilië en Frankrijk;
- Artikel 3 van de Overeenkomst tussen Brazilië en Duitsland;
- Artikel 3 van de Overeenkomst tussen Brazilië en Griekenland;
- Artikel 3 van de Overeenkomst tussen Brazilië en Hongarije;
- Artikel 3 van de Overeenkomst tussen Brazilië en Italië;
- Artikel 3 van de Herziane Ontwerpovereenkomst tussen Brazilië en Italië;
- Artikel 2 van de Overeenkomst tussen Brazilië en Nederland;
- Artikel 3 van de Overeenkomst tussen Brazilië en Polen;
- Artikel 3 van de Overeenkomst tussen Brazilië en Portugal;
- Artikel 4 van de Overeenkomst tussen Brazilië en Spanje;
- Artikel 3 van de Herziane Ontwerpovereenkomst tussen Brazilië en Spanje;
- Artikel 3 van de Overeenkomst tussen Brazilië en Zweden.

b) Weigering, intrekking, opschorting of beperking van vergunningen of machtigingen:

- Artikel 4 van de Overeenkomst tussen Brazilië en Oostenrijk;
- Artikel 5 van de Overeenkomst tussen Brazilië en België;
- Artikel 4 van de Overeenkomst tussen Brazilië en Denemarken;
- Artikel 3 van de Overeenkomst tussen Brazilië en Frankrijk;
- Artikel 4 van de Overeenkomst tussen Brazilië en Duitsland;
- Artikel 4 van de Overeenkomst tussen Brazilië en Griekenland;
- Artikel 4 van de Overeenkomst tussen Brazilië en Hongarije;

- Artikel 7 van de Overeenkomst tussen Brazilië en Italië;
- Artikel 4 van de Herzene Ontwerpovereenkomst tussen Brazilië en Italië;
- Artikel 6 van de Overeenkomst tussen Brazilië en Nederland;
- Artikel 4 van de Overeenkomst tussen Brazilië en Polen;
- Artikel 4 van de Overeenkomst tussen Brazilië en Portugal;
- Artikel 6 van de Overeenkomst tussen Brazilië en Spanje;
- Artikel 4 van de Herzene Ontwerpovereenkomst tussen Brazilië en Spanje;
- Artikel 4 van de Overeenkomst tussen Brazilië en Zweden.

c) Veiligheid:

- Artikel betreffende veiligheid, zoals vastgelegd in de overeengekomen notulen die op 25 april 1996 te Rio de Janeiro zijn ondertekend met betrekking tot de Overeenkomst tussen Brazilië en Nederland;
- Artikel 14 van de Overeenkomst tussen Brazilië en Portugal.

d) Belasting op vliegtuigbrandstof:

- Artikel 8 van de Overeenkomst tussen Brazilië en Oostenrijk;
- Artikel 10 van de Overeenkomst tussen Brazilië en België;
- Artikel 6 van de Overeenkomst tussen Brazilië en Denemarken;
- Artikel 4 van de Overeenkomst tussen Brazilië en Frankrijk;
- Artikel 5 van de Overeenkomst tussen Brazilië en Duitsland;
- Artikel 10 van de Overeenkomst tussen Brazilië en Griekenland;
- Artikel 8 van de Overeenkomst tussen Brazilië en Hongarije;
- Artikel 4 van de Overeenkomst tussen Brazilië en Italië;
- Artikel 9 van de Overeenkomst tussen Brazilië en Luxemburg;
- Artikel 3 van de Overeenkomst tussen Brazilië en Nederland;
- Artikel 6 van de Overeenkomst tussen Brazilië en Polen;
- Artikel 6 van de Overeenkomst tussen Brazilië en Portugal;
- Artikel 5 van de Overeenkomst tussen Brazilië en Spanje;
- Artikel 5 van de Herzene Ontwerpovereenkomst tussen Brazilië en Spanje;

- Artikel 6 van de Overeenkomst tussen Brazilië en Zweden.

Lijst van andere landen waarnaar wordt verwezen in artikel 2 van deze overeenkomst

- a) **De Republiek IJsland** (in het kader van de Overeenkomst inzake de Europese Economische Ruimte);
- b) **Het Vorstendom Liechtenstein** (in het kader van de Overeenkomst inzake de Europese Economische Ruimte);
- c) **Het Koninkrijk Noorwegen** (in het kader van de Overeenkomst inzake de Europese Economische Ruimte);
- d) **De Zwitserse Bondsstaat** (in het kader van de Luchtvervoersovereenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat).